

**АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 238/26.07.2022 г.

**ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ,
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

Относно: Становище на Асоциацията на индустриалния капитал в България по предложените от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) три варианта за автоматично определяне на минималната работна заплата (МРЗ) в Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪОКОВ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) в качеството си на национално представителна работодателска организация излага следните съображения във връзка с предложените от Министерството на труда и социалната политика три варианта за автоматично определяне на минималната работна заплата в Република България.

На първо място изразяваме своята принципна подкрепа за замяната на административното определяне на размера на минималната месечна работна заплата и за изработването на механизъм за нейното определяне, който да даде предвидимост и стабилност на икономическата и бизнес средата.

Едновременно с това изразяваме своите основателни резерви към идеята да има формула, по която автоматично да се определя минималната работна заплата, още повече в такъв примитивен вид, в който ни се предлагат вариантите от страна на МТСП.

По принцип АИКБ винаги е била застъпник на договарянето на минималната работна заплата. Винаги сме приоритизирали договарянето по икономически дейности. В този смисъл ние приветстваме изразената готовност от страна на КНСБ (заявена по време на разговорите в МТСП на 25.07.2022 г.) за възобновяване на двустранните преговори за постигане на споразумение за създаване на механизъм за договаряне на минималната работна заплата, като заявяваме своето предпочитание към договарянето по икономически дейности, като МРЗ бъде резултативна величина на тези преговори – за МРЗ за цялата икономика да се приеме най-ниската договорена стойност от преговорите по икономически дейности.

Що се отнася до предложението на МТСП, искаме да отбележим на първо място факта, че то ни се предлага по изключително припрян начин, като бързането се мотивира

с намиращата се в напреднал, но съвсем не завършен вид, Директива за минималната работна заплата. До приключването на работата по приемането на директивата остават не по-малко от два месеца, като изобщо не е сигурно какъв ще е окончателният ѝ текст. Всички изявления, че не може да се очакват промени в хода на приемането на директивата, са несъстоятелни.

Освен това известно е, че за всяка приета директива в ЕС се предвижда достатъчен срок за въвеждането ѝ в националното законодателство. От тази гледна точка бързането и припряността, с която ни се натрапва проста линейна зависимост между средната работна заплата и минималната месечна работна заплата за страната, са необосновани, несъстоятелни и очевидно мотивирани от други съображения, които не попадат в предметното поле на работата на АИКБ.

Освен изложеното дотук искаме още веднъж да обърнем внимание, че ние съвсем не сме съгласни с лековатото отношение на нашите синдикални партньори към възможността да се реферира медианната работна заплата (МедРЗ) примерно във варианта $MPЗ = 0,6 \times \text{МедРЗ}$. Всъщност по-справедливо и по-рационално е да се реферира към медианната работна заплата (МедРЗ) примерно във варианта $MPЗ = 0,6 \times \text{МедРЗ}$, а не към средната брутна работна заплата.

Аргументите против използването на медианната работна заплата (МедРЗ) са несъстоятелни и съвсем тенденциозни. МТСП има възможността да изчислява медианната работна заплата с каквато честота във времето поиска¹. Публикуването на медианната работна заплата на четири години веднъж е просто практика на НСИ, а възможността тя да се изчислява с произволна честота е съвсем друго нещо и то е напълно възможно.

Искаме да Ви обърнем внимание, че в проекта на Директива за минималната работна заплата в член 5, точка 4 изрично е посочено, че МОЖЕ (написано е точно в този пожелателен вид) да се реферират $0,6 \times \text{МедРЗ}$ или $0,5 \times \text{СРЗ}$. Не спекулираме, а само напомняме, че в подобни европейски документи при изброяване на възможности по-препоръчителните варианти предхождат по-малко препоръчителните.

В случая $0,6 \times \text{МедРЗ}$ е по-препоръчителният вариант не само защото е така изброен в проекта на Директива за минималната работна заплата, но и защото медианната работна заплата е по-адекватна - тя не се влияе нито от минималната работна заплата, нито от групите с високи доходи, които повишават средната брутна работна заплата (СРЗ) по несъразмерен начин.

СРЗ се влияе пряко от минималната работна заплата. Получава се „перпетуум мобиле“ – всяко повишаване на минималната работна заплата води до повишаване на средната брутна работна заплата, което пък води до последващо увеличаване на МРЗ и така нататък до свършека на света. В случай че използваме медианната работна заплата, подобен проблем няма да имаме.

Също така високодоходните групи оказват значително влияние върху СРЗ, докато при МедРЗ, такова влияние няма. Затова определено смятаме, че темата за реферирането към МедРЗ не е изчерпана и не е затворена. Който смята така, просто се издава, че има

---

¹ Ние изцяло сме съгласни с тази теза, артикулирана по много понятен начин на нашата среща в МТСП (на 25.07.2022 г.) от БСК. Също така ние съвсем открито бихме посъветвали политическото ръководство на МТСП да се усъмени в служебното съответствие на всеки държавен служител, който твърди обратното.

изгода от използването на средната брутна работна заплата. Всъщност реферирането към $0,6 \times \text{МедРЗ}$ е по-адекватно в сравнение с реферирането към $0,5 \times \text{СРЗ}$.

Предложените ни три варианта за определяне на размера на МРЗ всъщност се свеждат до един, а останалите два са негови леко нюансирани разновидности. Затова ще коментираме само така нареченият вариант № 1.

Тук е мястото да подчертаем още веднъж, че самата формула $\text{МРЗ} = 0,5 \times \text{СРЗ}$, представляваща вариант № 1, е некоректна, защото средната работна заплата (СРЗ) е брутна, а минималната месечна работна заплата НЕ е. Този факт беше признат по време на срещата, като дори и синдикалните ни партньори от КНСБ признават, че съществува методологически проблем.

При този вид на формулата съществуват две възможности. Първата е в МРЗ по някакъв начин да се отчита допълнителното възнаграждение за професионален опит и трудов стаж (така нареченият „клас“). Тук не предлагаме формула за отчитането му, но смятаме, че това е най-изчистеният начин формулата да бъде изведена от сегашния си несъстоятелен вид. Разбира се, възможен е и вариант с отменянето на допълнителното възнаграждение за професионален опит и трудов стаж (така наречения „клас“), за което сме готови да преговаряме.

Другият вариант е СРЗ във формулата да не бъде познатата ни и следена от НСИ средна брутна работна заплата, а друга величина, в която не са включени допълнителните възнаграждения, включително и въпросното допълнително възнаграждение за професионален опит и трудов стаж („клас“).

На следващо място, ако наистина формулата от Вариант № 1 е толкова много харесвана, то тя би трябвало да се прилага не „анблок“ за някаква „интегрална минимална работна заплата“, а по отделно за всяка една икономическа дейност. Не представлява никакъв технически проблем вместо да се смята за цялата страна, да се направят съответните изчисления за отделните икономически дейности и да се въведат минимални работни заплати по икономически дейности.

Това би било много по-адекватно на реалното икономическо положение в отделните отрасли, браншове и икономически дейности в сравнение с МРЗ за цялата икономика, при която винаги ще има икономически дейности, за които минималната месечна работна заплата ще се окаже близка до средната работна заплата.

При цялата ни резервираност към Вариант № 1 и неговите две „мутации“ със сигурност можем да заявим, че АИКБ е готова в много по-голяма степен да обсъжда вариант за $Y_i = k \cdot X_i$, където:

X_i = средната работна заплата за дадената (i-тата) икономическа дейност (с всички уговорки за нормализирането на формулата, направени по-горе);

Y_i = минималната месечна работна заплата за съответната (i-тата) икономическа дейност;

$k = 0,5$ (коефициент, фиксиран параметър).

Също така искаме да напомним, че през 2010 година беше взето като антикризисна мярка решение първите три дни от болничните да се плащат от работодателите. Решението беше за срок от една година. Днес, дванадесет години по-късно, ние напомняме, че тази временна мярка, която между другото беше

„прокризисна“, а не „антикризисна“, е едно от най-постоянните временни неща в България. АИКБ настоява за незабавното премахване на този анахронизъм и категорично не приемаме твърденията на някои експерти и овластени лица в НОИ, че държавата не била в състояние да плаща втория и третия ден от болничните. Можете да смятате това искане като “*conditio sine qua non*” – условие, без което не може да постигнем съгласие.

Ние още един път предлагаме напълно сериозно варианта да реферираме към средния процент на минималната работна заплата за страните от ЕС, които имат МРЗ от средната работна заплата в същите тези страни. МРЗ и СРЗ естествено трябва да бъдат изчислени претеглено в зависимост от броя на работниците в посочените държави². Разбира се, и тази формула трябва да бъде „нормализирана“ така както стана дума по-горе и да се получава „от бруто - бруто“ или от „нето - нето“.

В заключение - към този момент при това незадоволително състояние на предложенията на МТСП АИКБ не приема нито едно от трите предложения на МТСП³.

Едновременно с това ние оставаме изцяло на разположение за водене на преговори по всички изложени по-горе варианти и направления, оставайки на позицията, че категорично сме за съществуване на механизъм за договаряне на минималната работна заплата най-вече по икономически дейности, но сме готови да обсъждаме и други варианти, стига те да бъдат изчистени от дефектите, които имат в момента.

Оставаме на разположение на изпълнителната власт и на нашите социални партньори от синдикатите за по-нататъшни сериозни дискусии и преговори.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

---

² Пишем това, защото има прецеденти, при които определени държавни служители не желаят или не знаят как се смята средно претеглено. Не желаем да обиждаме никого, но такива са фактите.

³ Направени на вчерашната среща на министър Гьоков и социалните партньори (на 25.07.2022 г., проведена в сградата на МТСП).